

La modernització de regadius

COMISSIÓ DE L'AIGUA

COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS AGRÒNOMS DE CATALUNYA

La necessitat de reduir costos de producció, unit a una limitada disponibilitat d'aigua de reg, fa imprescindible emprendre amb urgència la modernització parcial o integral dels regadius susceptibles de millora i sostenibles des del punt de vista econòmic.

Aquesta afirmació tan contundent requereix un desenvolupament explicatiu que posi límits i prioritzi els projectes de modernització pendents de dur a terme per part de les comunitats de regants amb el suport de les administracions públiques.

En primer lloc, considerem que, donada la important quantitat de recursos públics que s'hauran de destinar, i, per tant, alliberar d'unes altres possibles inversions públiques, també necessàries, la modernització de regadius afecta tota la societat. Els agricultors, representats per les seves comunitats de regants, les administracions públiques i la mateixa societat civil, tenen el dret i el deure d'estar implicats en els processos de presa de decisions.

Entenem que la modernització de regadius és necessària i aporta uns beneficis inqüestionables als agricultors i a la societat en general. Incrementa la productivitat i la renda dels agricultors, com a conseqüència de l'augment de la producció i la reducció de costos per unitat de producte obtingut. In-

crementa el grau de llibertat de triar el tipus de cultiu i genera una diversificació en les produccions que permet tenir més seguretat davant les possibles fluctuacions dels preus de venda dels productes obtinguts. En condicions extremes de falta d'aigua, augmenta la capacitat d'obtenció de produccions mínimes que assegurin la rendibilitat o cobreixin costos. Si hem modernitzat, amb poca aigua es pot produir més.

Millora la qualitat de vida i augmenta el benestar de l'agricultor, dignifica el treball i redueix l'esforç físic. Proporciona una disponibilitat més àmplia de temps lliure, cosa que permet més diversificació de l'activitat. Produueix una millora en la gestió de l'aigua i augmenta l'eficiència d'ús i, així, permet un estalvi d'aigua per unitat de producte. Permet que es valorin terres de poca qualitat o marginals mitjançant la implantació de sistemes d'aportació d'aigua de forma constant i localitzada.

Consolida el sistema agroalimentari de les zones on es modernitza el regadiu, facilita el

manteniment de la població rural i millora el reequilibri territorial, creant entorns habitats i habitables.

La possible reducció del consum d'aigua, juntament amb l'aportació de nutrients de forma localitzada i controlada en l'espai i temps, ajuda a generar una agricultura més sostenible i respectuosa amb el medi ambient.

Ens qüestionem què és el què l'Administració ha de fer en els processos de les infraestructures de reg. Una vegada analitzada la pregunta, considerem més constructiu aportar idees sobre el que no ha de fer, al nostre entendre. Perquè aquests beneficis potencials es facin realitat, l'Administració pública ha de generar les condicions d'entorn que permetin: obtenir la complicitat dels agricultors representats per les seves comunitats de regants. La necessitat de modernització ha de néixer de la base i el flux d'idees inicials han de ser ascendents, començant pels agricultors i arribant a l'Administració. Aquesta ha d'influir en el canvi d'actitud dels regants.

Assegurar que els projectes de modernització siguin econòmicament assumibles per als agricultors. L'increment de la renda disponible per part dels agricultors, com a conseqüència de la modernització, ha de permetre amortitzar la part d'inversió realitzada.

Preveure que el cost posterior d'explotació no condicione la rendibilitat de les explotacions com a conseqüència d'elevats consums energètics o incorrectes plantejaments tèc-

nics. És imprescindible, per aconseguir els objectius previstos, analitzar el projecte i proposar les millors solucions tècniques que minimitzin els posteriors costos d'explotació.

Acompanyar les comunitats de regants des del punt de vista tècnic i econòmic una vegada acabat el procés de modernització, realitzant un seguiment i proposant les millores de gestió necessàries per rendibilitzar els recursos públics i privats utilitzats.

En principi, els interessos de les comunitats de regants i de la societat civil no estan en sintonia. La majoria de les comunitats de regants han assumit que la modernització dels seus regadius és fonamental i que d'aquesta modernització depèn el futur de bona part de les seves explotacions. Consideren que la reconversió de les seves infraestructures de reg s'ha de dur a terme amb el mínim cost possible i que l'increment de renda disponible, com a conseqüència de la modernització, ha de permetre amortitzar la part d'inversió assumida pels agricultors.

D'altra banda, la societat exigeix aliments en quantitat i qualitat i a preus que no suposin un increment anual per sobre de l'índex de preus al consum, de forma que puguin mantenir entre un 70% i un 80% de la seva renda disponible per altres necessitats: habitatge, sanitat, cultura i oci.

Les administracions públiques han de fer compatibles els interessos aparentment contraposats dels agricultors i de la societat, veure la necessitat re-

al de modernització i adoptar les decisions correctes sobre el grau de suport tècnic i econòmic que cal aportar, perquè l'agricultor i el consumidor final surtin guanyant.

Les comunitats de regants, com a corporacions de dret públic, administren un bé de domini públic, l'aigua de reg. És clau el seu paper en el procés de modernització, han de fer de motor, aglutinar esforços i fer arribar als agricultors la necessitat de reconvertir els seus regadius. Són la primera anella de la cadena. És fonamental que la necessitat de modernització flueixi de la base. Han de dirigir el projecte de modernització des del principi fins al final.

Per tant, si és important modernitzar, la gestió futura de la comunitat de regants és clau per garantir aigua de reg al preu més baix possible i, per tant, que ajudin a reduir costos de producció. Aquesta reducció de costos generarà una agricultura més competitiva que beneficiarà la societat de forma directa i indirecta i hi retornaran tot l'esforç econòmic que prèviament ha realitzat amb l'aportació de recursos públics.

Com a conseqüència del canvi climàtic i per problemes demogràfics a les grans ciutats dels països en desenvolupament, més de mil milions de persones viuran amb escassetat d'aigua a les ciutats l'any 2050 (Robert I. McDonald. *The Nature Conservancy*). Com que l'agricultura és l'usuari més gran del planeta, la reconversió de les seves infraestructures de reg és un camí a iniciar, sense demora.